

SKAM DIG !

Praktikopgave Skrevet af
Karinajosea Maria Rebecka Svendsen

Studienr. Norn138301

ME13N

Studielærer:

Rune Obel Christensen

Indholdsfortegnelse

Indledning:	3
Beskrivelse af praktikstedet:	3
En observation fra børnehaven:	4
Analyse af observationen:	4
Selvreflektion:	6
Diskussion:	6
Litteraturliste:	7

Indledning:

I denne praktikopgave vil jeg først beskrive praktikstedet. Herefter vil jeg skrive en observation, set fra min vinkel, men objektivt. Denne historie vil jeg dele op i mindre sekvenser og analysere mig frem til nye forslåede handlemuligheder, som kan passe ind i institutionens værdier.

Beskrivelse af praktikstedet:

Stedet er en lille privat skovbørnehave, som ligger i en lille landsby, ud til marker og skov. Huset er en ældre, men hyggelig landejendom, som børnehaven har lejet gennem de sidste 20 år. Der er 28 børn fra alderen 2½ til 6 år. Og personalet består af 2 pædagoger, 2 pædagogmedhjælpere og en leder, alle ansat på deltid, og gennem mange år, kender derfor hinanden rigtig godt.

Børnehaven bruger naturen og udelivet som en central del af hverdagen. Alle er ude hver dag, året rundt. Nogle dage i den store tilhørende have, der går rundt om huset og andre dage på ture rundt i nærområdet, oftest i skovene og bakkerne. Madpakkerne er ofte med, så turene kan strække sig over flere timer. Naturen undersøges og bruges som legeplads.

Børnegruppen er delt i to hold: Grangruppen er for de mindste børn og Fyrgruppen for de større børn. En stor del af tiden er børnene samlet fra begge hold. Her er nogle faste rutiner, som f.eks. indtil kl. 9 er der stille leg og hygge i huset. Så ryddes der op, hvor alle hjælper til. Derefter holdes der morgensamling, nogle dage bliver denne delt i to hold, en for de mindste og en for de større børn. Her er der sang og fortælling. Børnene og pædagogerne skiftes til at fortælle og lytte til hinanden. Herefter klæder alle sig på efter årstiden og er uden for resten af dagen. Om vinteren, i de mørke eftermiddage, trækker alle ind og hygger og leger i huset igen.

Nogle dage er fastlagte, f.eks. er det altid restaurantdag om tirsdagen, hvor 3 børn fra fyrgruppen hjælper med madlavning i køkkenet eller ved bålet, de laver så mad til hele børnehaven. Torsdag er der eventyrfortælling, hvor der bliver leget og fortalt historier for de mindste og for de største er der "ugens historie", hvor de tegner til et eventyr/historie. Herigennem lærer børnene at forholde sig aktivt til det fortalte, alle fortæller bagefter med egne ord om tegningen/historien. Dette gøres bl.a. for at gøre børnene skoleparate. Fredag kommer en musikpædagog, fra musikskolen og underviser de største. De mindste får musikundervisning af en pædagog fra børnehaven. Og den første tirsdag i måneden er der forældre Kaffe, det er eftermiddagshygge med forældre og søskende der snakker og leger.

Børnehavens værdier er nogle af følgende: Der er en interesse og respekt for naturen, man befinder sig i. Den bliver undersøgt og inddraget i legen og er fundamental for børnehaven. Ude i naturen er der stor bevægelsesfrihed. Det giver rig mulighed for sansemæssig, kreativ og motorisk udvikling af børnene. Der er rig mulighed for fri leg for, da der ikke er planlagt for mange struktureret opgaver. Der bliver leget på kryds og tværs i børnegruppen. Uden for huset i den store have, er der bl.a. bålplads, shelter, gynger i træerne, urtebed, træer, en cykelbane, en kæmpe sandkasse udformet som et skib. Og herude ryddes ikke op efter hver leg. Personalet har ingen skemalagte pauser i løbet af dagen, så dagen forløber i ét flow.

Det er et sted med god omgangstone. Børnene bliver mødt og respekteret for dem de er. Pædagogerne giver sig altid god tid til at snakke og lytte til børnene. Man løser konflikter med empati og nærvær. Når forældrene afleverer eller henter deres barn, er det som regel også altid med en snak eller fortælling om dagen. Forældrekontakten er en vigtig del af samarbejdet. Personalet er altid til rådighed for en samtale, ud over de planlagte, der er i løbet af barnets tid i børnehaven.

En observation fra børnehaven:

Det er eftermiddag og K (pædagogstuderende, mig selv) står i gården sammen med M og N. M er 3 år gammel, N er 4½ år og storebror til M. M er ofte voldsom når han leger, han slår tit de andre børn. Men er også sød og leger godt med de andre. Deres far kommer ind af lågen for at hente drengene. M fortæller K at han skal se Disney sjov og have fredagslik i aften, og siger til K "du må ikke få noget" samtidig med han slår ud efter K med sin arm. M's far ser at han slår ud efter K og tager med det samme fat i M og siger til ham "sig undskyld til K". Det vil M ikke og han prøver at vride sig fri. Faren holder ham fast i M og siger flere gange at han skal sige undskyld. M begynder at grine lidt. Faren bliver vred og siger "du skal ikke grine, der er ikke noget at grine af" og fortsætter: "du får ikke noget fredagslik, hvis du ikke siger undskyld". M bliver blot ved med at grine/smile og vender hovedet væk fra faren. Alt imens står K og ser på, N står der også stadigvæk og et par andre børn er der også. K går ind på toilettet for at hjælpe et andet barn, der kalder. Da K kommer ud igen er M, N og deres far på vej ud af børnehaven. K siger farvel til alle 3.

Analyse af observationen:

Ud fra denne episode vil jeg analysere, hvad der sker med M når faren skælder ud, samt se på hvordan K reagerer, og til sidst på tilskuerne. Set fra Ks synsvinkel, fra Fs og fra Ms synsvinkel. Undervejs vil jeg komme ind på CKF: samspil og relationer pædagog og barn imellem, konfliktsituationer samt situationer, hvori magt og etiske overvejelser spiller en rolle.

Det første der rammer mig i denne sekvens er forholdet mellem M og far (F). Hvordan F reagerer hurtigt og voldsomt over for M, uden egentlig at kende til den interaktion der er mellem M og K. F spørger ikke hvad der foregår og spørger i det hele taget ikke ind til årsagen. F drager en hurtig konklusion, ud fra det umiddelbare. Måske ser F det som hans rolle at opdrage M, når han viser voldelig adfærd. Jeg opfatter det som F får M til at skamme sig.

Psykolog og familieterapeut Margareta Öhman, beskriver skam som, en følelse af at være forkert. *"Pålæggelse af skam bruges ofte som opdragelsesmiddel og er meget effektivt – eftersom det barnet frygter mest af alt, er at miste sit tilhørsforhold – men det har ødelæggende konsekvenser for barnets selvbillede og følelsesmæssige udvikling"* (s.133, Öhman, 2011). Man ser at M modværger sig, griner og ser den anden vej, for at undgå denne ubehagelige følelse af skam. Han prøver at komme ud af farens greb på flere måder, for at bremse situationen. Han vil ikke undskylde til K og når N, K og andre børn står og kigger på, bliver følelsen af skam forstærket.

Det lykkes dog ikke F at få M til at undskylde i denne episode. Først når K forlader dem, stopper konflikten mellem M og F.

Så hvad har denne opdragelsesmetode af berettigelse, når den for det første ikke virker og for det andet nedbryder barnets selvværd og i relationen til far, mister sit tilhørsforhold, i dette øjeblik. Denne metode med at "skælde ud" eller "skamme ud", bruges typisk, når overskud eller andre metoder mangler. Her bliver ikke talt om hvordan M kunne gøre det anderledes eller andre forsøg på at lære M nye færdigheder.

Og der ses ingen forsøg på positiv kontakt mellem F og M. Der ses ingen forståelse, omsorg, kærlighed eller anerkendelse. I det hele taget et voldsomt gensyn med hinanden. Hvad der kunne have været: "Hej! Dejligt at se dig".

I denne observation, forholder K (pædagogstuderende) sig passivt. Konflikten foregår egentlig mellem K og M. Far tager hurtigt over og forsøger at løse den for K og M. Hvorfor griber K ikke ind og siger at det er en sag mellem K og M? Hvem bestemmer i børnehaven, og hvem bestemmer over M?

Jørgen Riber skriver i teksten: Gennem forståelse til anerkendelse, om vigtigheden af at føle sig anerkendt. Han mener at man ved manglen på anerkendelse kan udvikle mistroiskhed over for andre og kan få svært ved at vise empati over for andre. Han beskriver hvordan empati er at føle tryghed og føle sig respekteret af et andet menneske. At anerkendelse er identitetsskabende, da den rører ved vores selvfølelse

Når K ikke griber ind og bremser konflikten mellem F og M, kan M måske føle at K anerkender situationen. At K godkender den måde F reagerer på.

M henter hverken anerkendelse af F, K eller tilskuerne i denne episode.

Hvad lærer M af denne episode? At skjule sin følelse af skam? At det er acceptabelt at anvende magt?

Jeg tænker her på den sociale arv. F er måske opvokset med samme metode for opdragelse, og anvender den over for sine børn. N, der overværer episoden og M, bliver derved opdraget på samme måde, og lærer samme reaktionsmønster som F. De lærer måske denne voldsomme kontakt med andre, fra faren. Lene Lind (Lind, 1993) skriver om den sociale arv, som let føres videre, hvis man som forældre ikke reflekterer over sin egen barndom.

Hvis man ser situationen fra Farens synsvinkel, kan han måske have opfattet den manglende reaktion fra Ks side og tænke at han selv er nødt til at gribe ind, da han ellers accepterer Ms handling. At lade stå til, er måske det samme som en accept i hans øjne. Han ser helt sikkert ikke sit barn der fjoller med en pædagog. Måske er F ikke i overskud af energi og måske er der andre ting der går ham på. Det kan også være årsagen til hans voldsomme reaktion.

Og fjoller M blot med K? Er det blevet Ms måde at lege på? at slå ud efter andre. Måske er det hans måde at være i kontakt med andre på. Han er måske ret kropslig i sit udtryk. Men hvorfor er han det? Måske er det en måde han har lært at sige fra på. Måske er hans sprog ikke så forståeligt endnu.

Er der måske sket noget hjemme, nogen forandringer der kan have påvirket M?

Set fra Ms synsvinkel, er der måske slet ikke noget at undskylde. For at undskylde noget, skal man være ked af det man har gjort/sagt og angre det. Måske forstår han ikke hvad der er at undskylde i

denne situation. At slå er måske bare noget man gør!

Hvorfor reagerer K ikke på dette? Hverken på at M slår ud, eller på F der skælder ud på M. Det kan være at det er blevet en vane, at M er voldsom, så hun ikke længere tænker over det. Det kan også være at hun ikke når at handle, før F griber ind. Eller måske er hun konfliktsky, og lader det passere. Og det kan være de samme årsager til at K ikke blander sig, når F skælder ud på M. Altså vanens magt. At hun ikke når at blande sig fordi hun skal gå og hjælpe et andet barn der kalder. Eller til sidst, at hun er konfliktsky.

Selvreflektion:

Grunden til jeg valgte denne episode, var at den følelsesmæssigt ramte noget i mig.

Jeg genkender og husker fra jeg selv var barn, hvor ubehageligt det var ikke at blive forstået.

Så når det sker for andre, rammer det altid et ømt punkt hos mig.

Lene Lind (Lind, 1993) beskriver hvordan pædagogens egne erfaringer og oplevelser aktiveres, når situationer, der minder om egne barndomserfaringer, udspille sig foran en.

Når man arbejder og er tæt sammen med andre mennesker røres man følelsesmæssigt og må forholde sig til det, der opleves.

Jeg tror der er en grund til at M finder på at slå ud efter K. Og finder man ikke grunden eller lærer M at ændre kurs, vil M måske ikke lære af sine handlinger.

Diskussion:

Den ovennævnte episode står, som en uafsluttet konflikt. Fordi K går, ved man ikke hvordan det ender mellem F og M.

I børnehaven er værdierne ligestilling, nærhed, empati og respekt for den enkelte. Derfor er overnævnte episode ikke i tråd med hvordan man behandler andre mennesker.

Man vil sikkert diskutere og undersøge Ms måde at reagere på. Finde ud af hvorfor han ofte slår andre og finde frem til en måde at lære ham nye metoder i relationer til andre.

Den form for kontakt F har med M, hvor F får M til at skamme sig, over for andre, mener jeg ikke er i overensstemmelse med børnehavens værdier og ej heller mine egne.

Da der er en rigtig god kontakt med forældrene i institutionen, vil den bedste løsning være at K taler med F, næste gang hun møder ham. En god måde at gøre det på, kan være at K fortælle F hvordan hun oplevede situationen. Hun kunne fortælle at det virkede voldsomt på hende, når F skælder ud. Det skal selvfølgelig foregå uden børn i nærheden.

Er årsagen til Ks manglende indgriben en konfliktskyhed, er det også muligt at en pædagog hjælper med samtalen.

Mulighederne for K, kunne være at se nærmere på årsagen til den manglende indgriben, både over for M og for F.

Det er lærerigt at observere en situation som denne, men det vigtigste må være at kunne udleve erfaringerne i praksis

Litteraturliste:

Margarete Öhman (2011)

Må jeg være med? Relationsarbejde i daginstitutionen, Hans Reitzels Forlag

Jørgen Riber (2004)

Gennem forståelse til anerkendelse, Psykologisk Forlag

Lene Lind (1993, 2.oplag)

På vej – men hvorhen? Om social arv som tung bagage for børn, forældre og pædagoger,
Hans Reitzels Forlag